

Koliko smo spremni za nove izazove u (**socijalnoj**) skrbi za starije osobe?

Sonja Grozić-Živolić

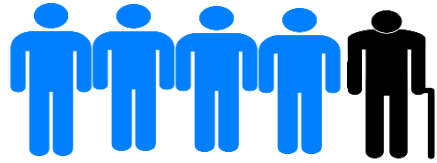
Istarska županija,
UO za zdravstvo i
socijalnu skrb

- I. uvod
- II. izazovi
- III. aktualno stanje u Istarskoj županiji
- IV. neke mogućnosti
- V. zaključak

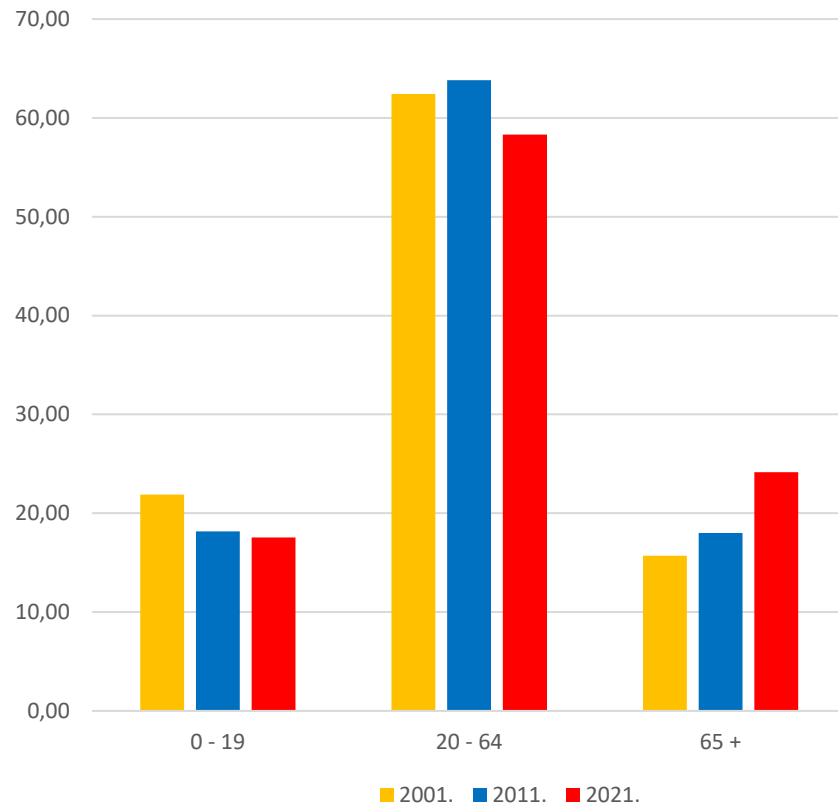
uvodno

- starenje stanovništva ...
 - ... nije nova vijest
 - ... je dobra vijest
 - ali ...
- posljedice starenja stanovništva prioritetno utječu na sustav socijalne zaštite, odnosno mirovinski, zdravstveni i sustav socijalne skrbi, no ni ostali nisu pošteđeni ...
- postojeći sustavi (osiguranja ...) uglavnom ne funkcioniraju onako kako su zamišljeni
- u kohortu starijih osoba dominantno ulaze Baby Boomeri ...

1. izazov – porast broja osoba kojima je potrebna skrb

udio dobnih skupina u populaciji IŽ

U Istarskoj županiji ...

... 10.679 starijih osoba živi u samačkim kućanstvima, među kojima je:

- 65% udovica/udovaca
- 15% razvedenih
- 12% neoženjenih

... 2,77% starijih živi u institucionalnom smještaju, od kojih je:

- 48% starijih od 85 godina

2. izazov – porast broja osoba kojima će biti potrebna dugotrajna skrb

- 50 – 50 % ljudi u dobi od 65 godina ili više će trebati dugotrajnu njegu
- sve je manje ljudi (članova obitelji, susjeda ...) koji bi mogli pružiti neprofesionalnu skrb
- sve je manje izgrađenih čvrstih društvenih mreža koje bi bile primjerene za zadovoljavanje socijalnih potreba ovisnih osoba

? osnovni elementi sustava dugotrajne skrbi:

- filozofija na kojoj se temelji sustav - tko snosi odgovornost, obitelj ili država
- oblici državne skrbi - usluge, novčane naknade, kombinacija
- način financiranja sustava

3. izazov – porast broja osoba kojima je potrebna specifična (specijalizirana) skrb

- mentalno zdravlje (Alzheimerova i druge demencije, depresije ...)
- kronične nezarazne bolesti i komorbiditeti (kardiovaskularne bolesti, zloćudne bolesti, kronične bolesti lokomotornog sustava...), koje su uglavnom progresivne i često trebaju dugotrajnu medicinsku njegu i skrb
- zarazne bolesti – jači simptomi, otežan oporavak ...

? multisektorski pristup
- palijativna skrb

4. izazov – manjak radne snage

- demografski čimbenici
 - u 2010. bilo je sedam potencijalnih njegovatelja za svaku osobu u visokorizičnoj skupini od 80+ godina
 - do 2050. postojat će samo tri potencijalna njegovatelja za svaku stariju osobu kojoj je potrebna njega
- ekonomski čimbenici
 - profesionalni njegovatelji obično ne zarađuju dobro
 - ponuda bolje plaćenih poslova (u „prestižnijim“ okruženjima)
- uvjeti rada
 - složeni
 - emocionalna iscrpljenost

5. izazov – troškovi skrbi

- prosječna mirovina u Republici Hrvatskoj za XII.2023. – 551,42 EUR
- participacija korisnika u cijeni smještaja u DZSO kojima je osnivač Istarska županija od 01.03.2024. – 440,00 do 963,00 EUR;
- sufinancirani smještaj dostupan u DZSO kojima je osnivač JLS
- ekonomska cijena smještaja – privatni pružatelji (od 1.000,00 EUR)
- povećanje troškova skrbi (rast plaća, provedba mjera za zadržavanje/privlačenje deficitarnih kadrova, rast potrošačkih cijena, kapitalne investicije, razvoj novih usluga...)
- održavanje postignutog standarda usluge i likvidnosti ustanove sufinancirano iz proračuna osnivača

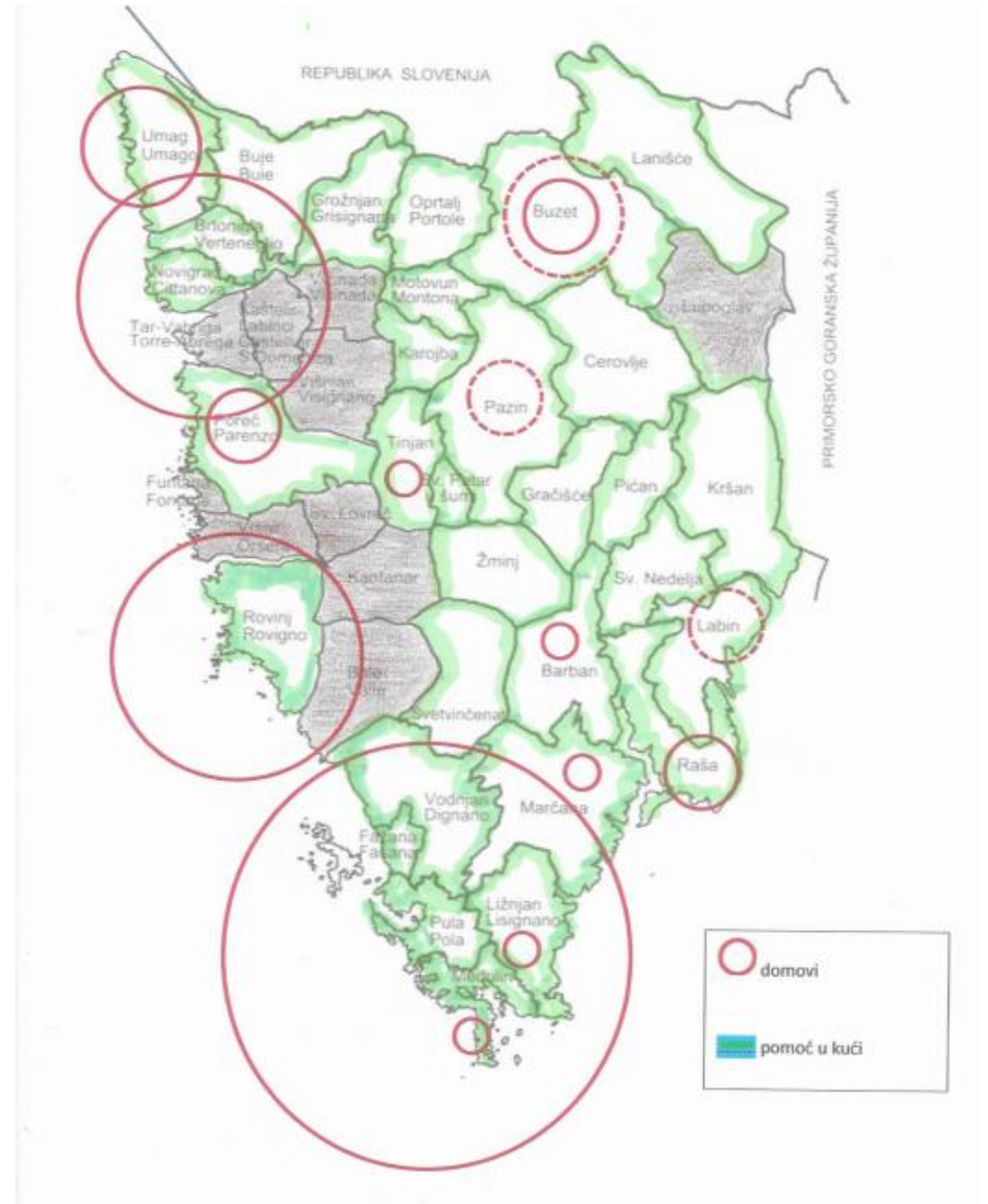
6. izazov – ljudska prava starijih osoba

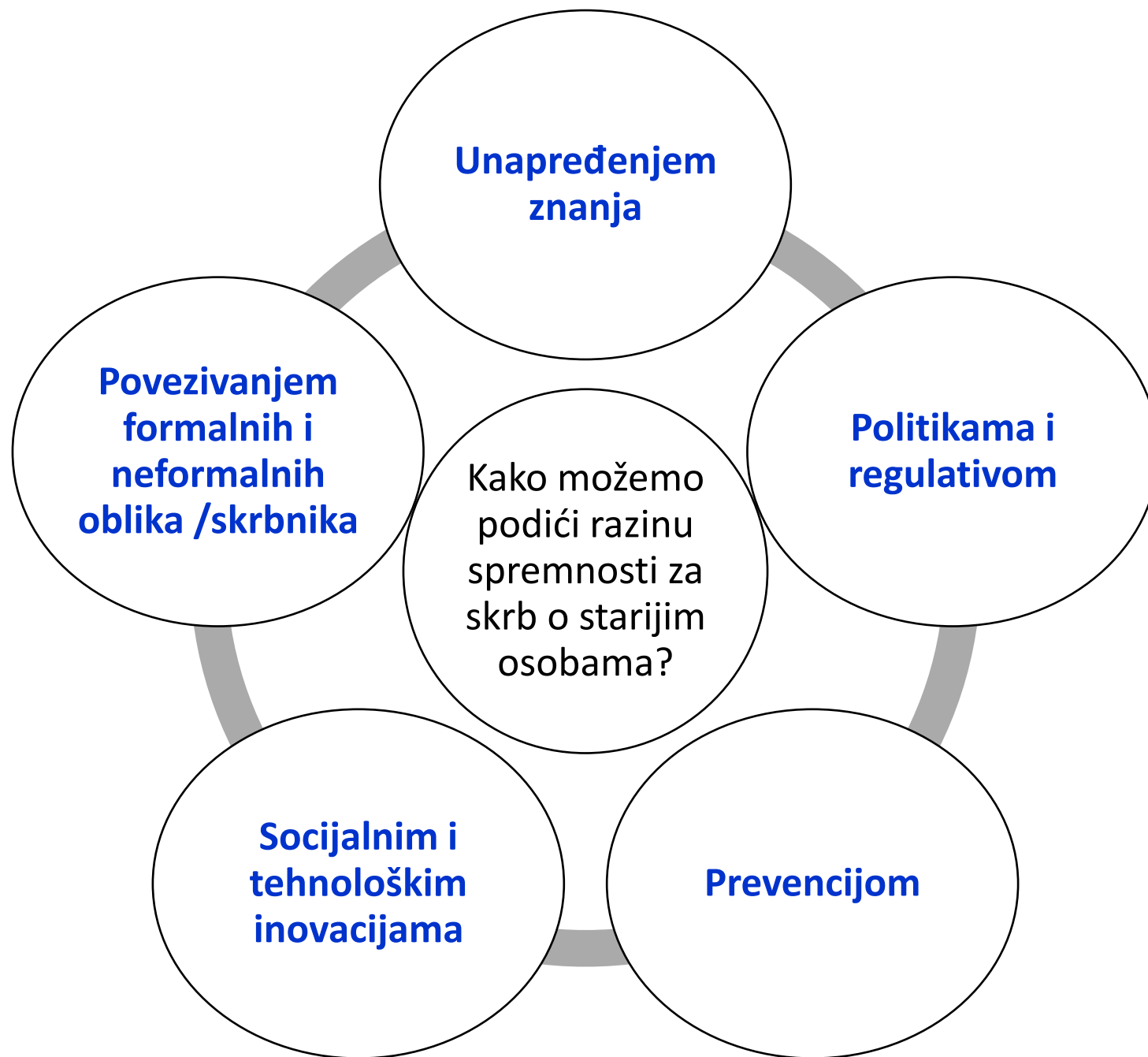
- rizik od siromaštva
- ? dostupni javni sadržaji i usluge - javni prijevoz, dućan, ljekarna, ambulanta, park ...
- institucionalizacija → ? pravo na sudjelovanje u odlučivanju
- restrikcije – socijalne, kulturološke ...
- gubitak autonomije → strah
- diskriminacija
- zlostavljanje

Aktualno stanje – postojeći resursi u Istarskoj županiji

„mreža” pružatelja socijalnih usluga

Vrste socijalnih usluga		
Savjetovanje	br. usluga	306
Psihosoc. savjetovanje	br. usluga	7
Psihosocijalna podrška	br. usluga	308
Pomoć u kući	br. usluga	86879
Boravak	br. korisnika	182
Smještaj	br. korisnika	1290
Organizirano stanovanje	br. korisnika	14

Kako možemo podići razinu spremnosti za skrb o starijim osobama?

ZNANJEM

- o potrebama starijih osoba (i onih koji će to tek postati)
- ulaganjem u stručnost i kompetencije pružatelja usluga
- razvijanjem emocionalne inteligencije pružatelja usluga
- vrednovanjem učinkovitosti pojedinih oblika skrbi

Kako možemo podići razinu spremnosti za skrb o starijim osobama?

POLITIKAMA I REGULATIVOM

- okruženje
 - prilagođeno životno okruženje (Gradovi prijatelji starijih osoba)
 - srebrna ekonomija
- skrb
 - koordinirani sustav podijeljene odgovornosti
 - multisektorski pristup i koordinacija
 - osiguranje za dugotrajnu skrb
- primjeri: Japan, Italija

Kako možemo podići razinu spremnosti za skrb o starijim osobama?

PREVENCIJOM

- programi aktivnog starenja
- Senior klubovi
- Centar za starije osobe u zajednici s organiziranim kulturnim, umjetničkim, sportskim i drugim aktivnostima
- sigurnost

Kako možemo podići razinu spremnosti za skrb o starijim osobama?

UVOĐENJEM SOCIJALNIH INOVACIJA I NOVIH TEHNOLOŠKIH RJEŠENJA

- prediktivna analitika – predviđa zdravstvene probleme
- skrb kod kuće – uz potporne strukture (senzori, telezdravstvo...)
- veći broj usluga po nižoj cijeni
- organizirano stanovanje (uz podršku)
- tehnologija kao novi skrbnik
- personalizirana rješenja

Kako možemo podići razinu spremnosti za skrb o starijim osobama?

PRIZNAVANJEM ULOGE I DAVANJEM POTPORE NEFORMALNIM NJEHOVATELJIMA

- savjetovanje za članove obitelji
- multidisciplinarna psihosocijalna podrška
- plaćeni dopust radi skrbi
- odmor od skrbi
- bonusi, porezne olakšice

zaključak

